

Jasienok

A sú konečne tu! Tak dlho očakávané PRÁZDNINY. Po dlhom čase učenia sa, trápenia s učivom, domácimi úlohami, písomkami a skúšaním vás čaká dvojmesačné obdobie oddychu, zábavy, hier a radosti. Užívajte všetko s mierou, dbajte popri tomto všetkom na bezpečnosť svoju aj druhých, aby ste sa po lete vrátili všetci oddýchnutí a zdraví.

Pre deviatakov to znamená uzavretie jednej životnej etapy v ich živote a pokračovanie v druhej, už na strednej škole. Ďakujeme vám za čas spoločne strávený či už pri učení, alebo pri mimoškolských aktivitách. Dúfame, že si odnášate len tie dobré spomienky na nás a našu školu. Prajeme vám úspešný štart v novej škole, nech sa vám darí v osobnom aj pracovnom živote, aby ste nezabudli na dobré rady, vedomosti a všetko, čo sa vám snažili vštepiť učitelia v snahe vychovať z vás dobrých a úspešných ľudí.

Práca žiackej rady v školskom roku 2018 – 2019

V tomto školskom roku sa opäť na začiatku volili hlavní členovia ŽR. Za 9. roč. Katarína Prielomková, 8. roč. Tamara Pekarčíková, 7. roč. Dorota Farská, 6. roč. Klaudia Brontvajová, 5. roč. Šarlota Madleňáková a Soňa Krišová. Predsedom ŽR bola Katarína Prielomková. Plánov na tento školský rok bolo veľmi veľa. Väčšinu sa nám podarilo splniť. Na každý mesiac sme mali pripravenú nejakú akciu, niekedy pre prvý stupeň a niekedy pre žiakov 5. – 9. ročníka.

- poobedná túra na bicykloch
- súťaž o najoriginálnejšieho ježka
- besedy na tému šikana a kyberšikana – dotazníky
- Martinské svetielko – sv. omša a lampiónový sprievod
- zhotovenie adventného venca
- Mikulášske slávnosti pre najmenších – sv. omša s prítomnosťou sv. Mikuláša a program v KD
- poobedia na bežkách
- organizovanie zjazdového lyžovania – SKI Krušetnica
- turistický tábor v Tatrách – Štrbské pleso
- vychádzky do prírody
- poobedňajšie kino takmer každý mesiac
- športové aktivity so žiakmi, vychádzky a kohry v prírode

Niektoré naplánované aktivity sme nestihli alebo nám to nejaké podmienky nedovolili. Práca ŽR bola náročná, napriek tomu na základe spolupráce a dohody sme rôzne aktivity dotiahli úspešne do konca.

Mgr. Katarína Katrenčíková

Galéria úspechov našich žiakov v 2.polroku

Biologická olympiáda - **Katarína Prielomková** a (9.r.) a **Tamara Pekarčíková** (8.r.) sa zúčastnili okresného kola biologickej olympiády kategórie C. **Katka Prielomková** získala **1. miesto** v teoreticko-praktickej časti súťaže. **Tamara** obsadila **4. miesto**.

Zjazdové lyžovanie – v lyžiarskom ski centre Zábava Hruštín sa uskutočnila oblastná súťaž v zjazdovom lyžovaní. V konkurencii viacerých škôl získala **Katarína Prielomková** (9.r.) **1. miesto** vo svojej kategórii.

Biblická olympiáda- našu školu reprezentovali **Daša Brontvajová**, **Miriam Brontvajová** (5.r.) a **Ema Brontvajová** (7.r.), ktoré vo vážnej konkurencii prevažne starších žiakov obsadili krásne **3. miesto**.

Chemická olympiáda – v okresnom kole súťaže reprezentovali našu školu žiaci **9.ročníka Radka Florková**, **Adrián Kopta** a **Katarína Prielomková**. Všetci sa stali úspešnými riešiteľmi a navyše **Adrián** získal **4.miesto** a **Katarína** obsadila pekné **3.miesto** v tejto veľmi náročnej súťaži.

Matematická olympiáda – v kategórii žiakov **6.ročníka** našu školu zastupoval **Matúš Čiernik**, ktorý sa stal úspešným riešiteľom a umiestnil sa na pozícii **3.-5. miesta**.

Biologická olympiáda – v kategórii E našu školu reprezentovali **Nina Žofajová** (8.r.) a **Ema Brontvajová** (7.r.), ktorá obsadila pekné **3.miesto**.

Slávik – v okresnom kole speváckej súťaže si svojím výkonom získala **Cenu poroty** žiačka **4.ročníka Dominika Graňáková**.

Euráček – v regionálnom kole matematickej súťaže našu školu reprezentovalo 21 žiakov 3. – 9. ročníka. Medzi odmenenými boli: **Hugo Kovalčík** (3. ročník) – **3. miesto**, **Marek Brontvaj** (4. ročník) – **2. miesto**, **Samuel Daniel Kosmel'** (5. ročník) – **2. miesto**, **Matej Miklátek** (5. ročník) – **3. miesto**, **Martin Suroviak** (7. ročník) – **2. miesto**, **Mathias Kurták** (8. ročník) –

2. miesto, **Aurel Jatyel** (9. ročník) – **1. miesto**.

Počas celého školského roka sa žiaci pod vedením svojich učiteľov zapájali do rôznych predmetových aj iných súťaží. Učitelia aj žiaci venovali príprave a realizácii súťaží kus svojho voľného času, veľa vynaloženého úsilia a námahy, neraz na úkor iných dôležitých vecí v ich živote.

Všetkým žiakom patrí veľké ďakujem za snahu naučiť sa niečo nové navyše, za sebazaprenie pri ťažkostiach a problémoch a veríme, že tie vedomosti nezapadnú prachom, ale budú zúročené v ďalšom štúdiu.

Všetkým spomenutým aj nespomenutým žiakom ešte raz ďakujeme!

Výhercovia nástenkovej súťaže o M. Hamuljakovi a M.R.Štefánikovi

Súťaže o živote a práci slovenských osobností, Martinovi Hamuljakovi a Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, ktorým na tento rok pripadá okrúhle výročie narodenia alebo úmrtia, sa zúčastnili prevažne žiaci 5. – 7. ročníka.

Malou pozornosťou boli odmenené žiačky: **Miriam Brontvajová**, **Lilien Lipničanová** (obe 5.r.), **Klaudia Brontvajová**, **Simona Čierniková** (6.r.) a **Ema Brontvajová** (7.r.) Srdečne blahoželáme a ďakujeme za ochotu zapájať sa do súťaží.

„Nič sa nám nestane. Prosím, ujo!" prosíkali sme. Nakoniec privolil. Bol krotiteľ. Vzal si červenú deku. Ja a Adrián sme ako besní behali po veľkej "aréne", čo bola vlastne miestnosť uprostred prízemia. Lietali sme proti deke jeden za druhým, z jednej i z druhej strany, dokonca i z tretej. Adrián navrhol, že budeme bežať cez "mostík". To bol otvor pomedzi ujove nohy, ale keď prvýkrát prebehol, omrzelo ho to, lebo si ujo nechtiac ... prdol. Adrián sa váľal od smradu a ja od smiechu. Potom sa ale stalo niečo ešte horšie, než takmer zadusenie. Lietali sme s vetrom opreteký, hoci tam žiaden nebol. A išli sme priamo proti sebe. Samozrejme, to sme nevedeli, lebo bola medzi nami deka. A tu sa to stalo: ozvalo sa hlasné PRÁSK!!!

S Adriánom sme sa chytali za hlavy a po lícach sa nám gúľali krištáľové slzy veľkosti asi prerasteného hrachu. Nielenže máme zodreté kolená, ale aj hrče sťa slonia zadnica. Samozrejme, na vine musí byť ujo: „Prečo si nám to dovolil?!" nariekali sme. Ujo Adam sa nebránil, ale odpovedal veľmi jasne: „Aby ste si aj zasúťažili."

„To sme si teda pekne zasúťažili!" sarkasticky poznamenal nafučený Adrián.

„Hovoríte súťaž?" zajasala som, „a kto vyhral?"

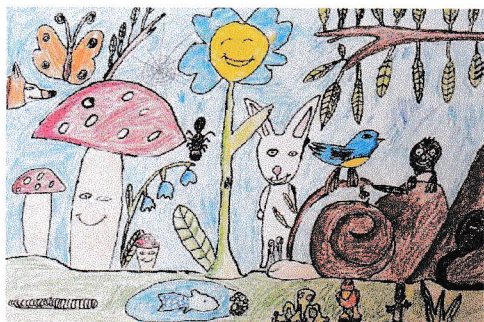
Ujo sa zamyslel. „Hmmm... Je to nerozhodne!" Adrián sa ale bránil: „Ale musí byť dajaký víherca!" Opäť zamyslený ujo ... opäť žiarovka.... opäť divný nápad, ale tento bol už vrcholne bláznivý. „Urobíme si ešte jednu súťaž," vyhlásil ujo, „o to, či hrča bude väčšia, vyhráva!" Zaraz sme prestali fňukať a tlačiť si hrče späť do hlavy. Boli sme ešte decká a mysleli si, že to tak funguje. Sadli sme si na gauč a snažili sme sa vytlačiť tie hrče tentoraz zase von.

Po dlhom, tuhom, tichom a pre nás hrozne nudnom rozmýšľaní ujo kdesi odbehol a doniesol wafle. Vlastne iba jednu, ale vo vrecku mal ešte druhú. „Vítaz vyhrá túto anglickú wafľu," vyhlásil ujo. „A kto je ten víťaz?" pýtal sa Adrián nedočkavo. Veril, že to vyhrá on. Ujo napokon povedal: „Vypadá to opäť nerozhodne..." Adrián bol červený od zlosti. Mal sto chutí vychrliť niečo nevhodné zo seba... Ujo si to všimol, a tak vyhlásil: „No tak, upokoj sa. Víťaz bude." „A kto ten víťaz je?!" skríkol nazúrený kamarát. Radšej som sa odsunula, lebo vyzeral ako časovaná bomba, čo má čoskoro vybuchnúť.

Tak predsa len vyhlásil víťaza, ale Adriána to nejako moc neupokojilo. Vyhrala som totižto ja! Zaradovala som sa a jemu som vyplazila jazyk. On sa nadurdlil a slzy sa mu opäť začali liať ako prúd Nevolajky (to je potok tečúci cez obec). Samozrejme, to boli slzy krokodílie. Ujo vytiahol tu druhú wafľu, čo mal vo vrecku a podal ju Adriánovi a "Krokodíl" prestal revať.

Na tento zážitok len tak nezabudnem. Bolelo to ako parom, ale stálo to za to. Maminu skoro kleplo, keď sa dozvedela, čo sme vyvádžali. My len vysmiati s hrčami na hlavách jej hovoríme, že sme si to užili a že sa nemusí báť, že je to v pohode a tak ďalej, no skúste presvedčiť dospelých, že sa nič vážne nestalo. Po tomto zážitku sme kašľali na býkov, Španielsko, zápasy a všetko s tým súvisiace. Už nám nikdy nenapadlo urobiť to znova. Teraz z toho máme iba super spomienku.

Daša Brontvajová 5.r.

Matej Lovas 5.r

Daša Brontvajová 5.r.

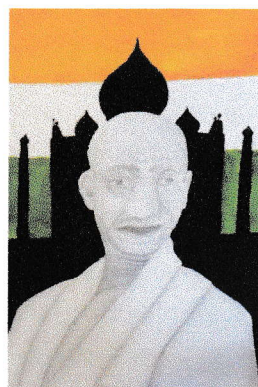
Peter Bakal'a 5.r.

Katarína Maliková 5.r.

**Beáta Žofajová, Alica Madleňáková,
Alžbeta Bakal'ová, Lenka Jadroňová (7.r.)**

Emma Pavčová (7.r.)

Kristína Bejdáková (7.r)

Cena starostu obce pre Matúša Vlžáka

Cenu starostu obce tento rok p. Karol Graňák odovzdá za mimoriadne zásluhy aj žiakovi 9. ročníka **Matúšovi Vlžákovi**, ktorý už dlhodobo sprevádza sväté omše hrou a spevom na organe nielen v našej obci, ale aj v Námestove a za úspešnú reprezentáciu školy v rôznych hudobných súťažiach. Prajeme veľa úspechov aj naďalej.

Tri dievčatá a medveď

Raz kedysi dávno žil otec s tromi dcérami. Nemali núdzu o nápadníkov, bieda v ich živote nemali miesto, lebo boli veľmi usilovné. Najstaršia vedela výborne plávať, no mala strach z výšok. Druhá vedela šikovne liezť po skalách, no bála sa vody. A tá tretia bola šikovná, mala výborný orientačný zmysel, vedela rozpoznávať veci a nebála sa ničoho.

Jedného dňa sa vybrali do lesa na huby. Pri potôčiku uvideli opustené smutné medved'atko.

„Čo ťa trápi?“ spýtali sa ho.

„Stratil som sa svojej mamičke a neviem cestu späť!“ plakalo medved'a.

„A kde bývaš?“ spýtala sa tá najmladšia.

„V starom dube,“ odvetilo medved'a.

Tých bolo v lese ale veľmi veľa. Najmladšia sa zamyslela. Ak býva v dubovom strome, musia ísť do dubového lesa. Vybrali sa cestou k nemu. Prišli k brehu veľkej rieky, kde nebol žiadny most ani brod. Na druhej strane zbadali malú rybársku loďku, ale rybár ich nepočul, spal na druhom brehu. Najstaršie dievča, ktoré vedelo výborne plávať, neváhalo, preplávalo rieku a dotiahlo čln na druhú stranu rieky. Všetci doň nasadli a previezli sa na opačnú stranu.

Putovali ďalej k dubovému lesu. Dorazili k veľkej kamennej stene, ktorá sa nedala obísť. Prostredné dievča nelenilo, vyliezlo šikovne hore na útes a zhodilo im lano a všetci sa vyšplhali nahor, aj tá najstaršia, ktorá sa bála výšok.

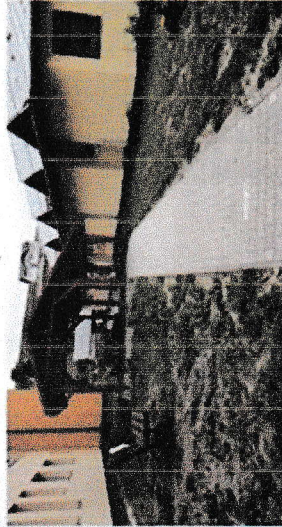
Potom už ľahko našli medvedí brloh aj s mamou medvedicou. To bolo radostné stretnutie! Mama medvedica sa spýtala dievčat: „Ako sa vám odmením?“ Dievčatá odvetili: „Nemusíte si robiť starosti, rady sme vám pomohli. Ale potešil by nás pohár medu.“ „Výborný nápad, my ho máme veľa!“ potešila sa medvedica. Nabalila im plný hrniec výborného medu a dievčatá sa spokojné vrátili domov.

Takto šťastne skončí príbeh tam, kde spolupráca medzi ľuďmi zavládne. A medvedík mal zvonec a rozprávky je koniec.

Hugo Brontvaj 4.A

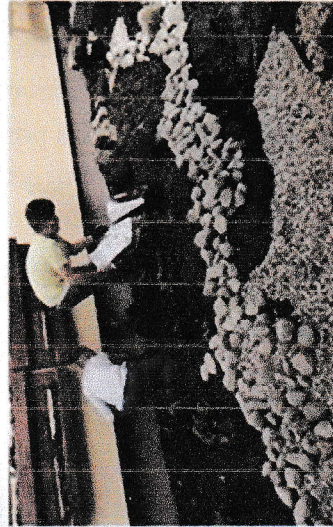

Súčasný stav

Pôvodný stav

Realizáciu dažďovej záhrady sme vytvorili miesto na zachytenie dažďovej vody z nepriepustnej plochy, ktorou je školská strecha. Táto voda bola v minulosti odvádzaná do kanalizácie a jej odtokom sme ju stratili z nášho územia. Suchým potokom – preto suchým, lebo voda sa v ňom vyskytuje nepravidielne – je dažďová voda odvádzaná z hlavnej odkvapovej rúry do dažďovej záhrady, kde voda vstúpi do zeme do 72 hodín pri intenzívnych dažďoch. Čistiadne sa potom takto voda prirodzene vyparuje v areáli školy a v období sucha vytvára príjemnú klimu. Túto vodu nestrácame. Kolobeh tejto vody probléma zväčša na našom území.

Projekt realizovali žiaci 8. ročníka v školskom roku 2018/2019:

Mikuláš Brontvej, Roman Brontvej, Isabela Ferencová, Alica Ferencová, Adrián Ferenc, Patrícia Gajdošová, Tímea Graciková, Márkus Hvoška, Júlia Chlebová, Danieľa Juríčková, Ema Kubiznová, Matúš Kurišák, Sara Loveláková, Jakub Mederák, Jan Mederák, Alex Mederák, Tímea Mederáková, Petra Mesiariková, Soňa Pekárčiková, Tamara Pekárčiková, Filip Polák, Tobias Polák, Sabina Trahaniková, Milan Zanolit, Timotej Zolaj, Denisa Zolajová, Lucia Zolajová a Nina Zolajová

ZŠ s MŠ M. Hamuljaka, Oravská Jasenica

KLIMATICKÁ ZÁHRADA

realizovaná cez projekt KLÍMA NÁS SPÁJA v šk. roku 2018/2019

Projekt Klimatická záhrada je súčasťou dlhodobého projektu, v ktorom postupne vytvárame komunitnú záhradu v areáli našej školy s rôznymi typmi ekosystémov, v ktorých môžu žiaci našej školy ale aj širšia verejnosť tráviť čas, vzdelávať sa, robiť pozorovania a spolupodieľať sa na jej zveľadení.

Klimatické zmeny, globálne otepľovanie a nadmerné opotrebovanie našej planéty sa dotýka každého z nás. Aj napriek tomu je však povedomie mnohých ľudí o klimatických problémoch žiaľostne nízke. Vybúdením malých klimatických prvkov v našej záhrade sme chceli ukázať, že nám nie je ľahostajný stav našej planéty ale aj motivovať iných k prirodzenému environmentálnemu zmysľaniu.

- Klimatickými prvkami, ktoré sme v rámci projektu vytvorili, sú:
- Dažďová záhrada
 - Vertikálna zeleň
 - Amfora na zachytávanie dažďovej vody
 - Tvorba a inštalácia búdok pre netopiere

V dažďovej záhrade je vysadená posrta vegetácia tvorená trvalkami a kramlí, zohľadnená podľa tolerancie na množstvo vody.

Projekt sa mohol uskutočniť vďaka finančnej podpore dm drogerie a odbornej a metodologickej pomoci Centra environmentálnej a etickej výchovy Žilica

Cena starostu obce pre Katku Prielomkovú

Úspech a snaha si zaslúži ocenenie. V tomto duchu starosta obce udeľuje ocenenie žiakom 9. ročníka, ktorí dlhodobo úspešne reprezentujú našu školu v okresných, krajských i celoslovenských súťažiach a umiestňujú sa na popredných priečkach. Je to výnimočné ocenenie, ktoré sa neudeľuje pravidelne každý rok.

Na konci školského roka v júni udelil starosta p. Karol Graňák túto cenu našej žiačke **Katke Prielomkovej**, ktorá sa vždy ochotne zúčastňovala súťaží z cudzích jazykov, biológie, chémie, slovenského jazyka a mnohých ďalších predmetov počas celého štúdia v základnej škole.

Katke týmto ďakujeme a prajeme veľa úspechov v štúdiu na gymnáziu aj naďalej.

Mojej matke

Dostala som ťa mašľou zdobenú
od Boha z neba poslanú.
Veď z mojich úst
prvé vyšlo to slovo.
Slovo lásky, útechy,
ktoré mi je pomocou.
Mama, Ty si svetlo v tme,
v ktorej moja duša blúdi,
Ale tvoja láska žiara
mi vždy ukáže cestu von.
Ako strážny anjel lietaš nado mnou
s náručou otvorenou dokorán.
Mama, si jediný anjel,
ktorého môžem objať.

Anjel žijúci na tejto zemi,
hoci patrí do neba.
Keby boli všetci ľudia ako Ty,
svet by bol plný lásky, ochoty.
Koľkokrát som Ti srdce bolesťou zranila,
tvoja láska mi však vždy odpustila.
Máš úsmev, krásny dar,
ktorý mi srdce láskou naplní.
Takú lásku nik nemá,
lebo len Ty si jediná.

Ema Brontvajová 7.r.

Býčie zápasy

(rozprávanie s prvkami opisu)

Raz, to som mala asi šesť či sedem rokov, už ani neviem, sme s mojím kamarátom Adriánom navštívili uja Adama, ktorý sa práve vrátil z Anglicka. Na tejto návšteve sme súťažili o najväčšiu blbosť, ktorú kedy kto kde vymyslel. Ale to až neskôr. Doma sme si zbalili veci, lebo sme tam mali i prespávať a ocino nás odviezol do Ťapešova k ujovi. Pred domom nás už čakal. Ujo má vysokú štíhlu postavu. Na nose mu skoro stále ležia hranaté okuliare, na tvári tancujú nebadateľné pehy a havranie vlasy odrážajú jas slnka. Jeho gaštanovohnedé oči žiarili ako hviezdy a usmievali sa na nás. Ujo čakal, kým vystúpime z auta. Pri prebehovaní cez cestu nás skoro zrazilo auto, ale nevenovali sme tomu nijakú pozornosť, boli sme tak moc natešení.

Najprv sme vyobjímali uja a pokecali sme si o tom, ako bolo v Anglicku. Potom sme sa s Adriánom začali nudiť. Ujo sa pokúsil nudu zahnať nejakým rečením, ale moc sa mu to nedarilo. Sme deti, dlhé prejavy nás bohvieako nezaujímajú. No, akosi sa mu tam priplietlo Španielsko a býčie zápasy. To ma zaujalo a Adriána očividne tiež. Ujo si to všimol a začal zase filozofovať. Prevrátili sme očami a pýtali sa, či by sme sa nezahrali na tých španielskych býkov. Ujo si nebol istý: „Čo keby sa vám niečo stalo?“

Rubrika špeciálneho pedagóga

„Na dobrom začiatku všetko záleží.“ — Ján Amos Komenský

Špecifické vývinové poruchy učenia

Je to súhrnné označenie rôznorodej skupiny porúch, ktoré sa prejavujú problémami pri nadobúdaní a používaní takých schopností, ako je rozprávanie, porozumenie hovorenej reči, čítanie, písanie, matematické usudzovanie alebo počítanie, pričom sa predpokladá dysfunkcia centrálnej nervovej sústavy. Zväčša sa vyskytuje súčasne s inými prejavmi, ako sú emocionálne poruchy, poruchy správania, nevhodná výchova, neuroticizmus.

Rozdelenie špecifických porúch učenia:

- **Dyslexia**- je to neschopnosť osvojiť si správne čítanie, prípadne vôbec čítanie akéhokoľvek textu. Ide o neschopnosť naučiť sa čítať, napriek tomu, že sa žiakovi dostáva bežného výukového vedenia, má primeranú inteligenciu a sociokultúrnu príležitosť.
- **Dysgrafia**- je to znížená schopnosť, až neschopnosť osvojiť si písanie písmen, slov a viet, ktorá je zapríčinená retardovaným zrením grafických funkcií mozgu. Postihuje grafickú, nie obsahovú stránku prejavu.
- **Dysortografia**- znamená porucha pravopisu, špecifická neschopnosť osvojiť si a používať gramatické pravidlá a správne ich uplatňovať v písaní.
- **Dyskalkúlia**- neschopnosť počítat', zvládať číselné rady, čítať matematické symboly a prevádzať matematické operácie. Porucha sa prejavuje aj v neschopnosti zvládať geometriu. Je to porucha, ktorá sa odstraňuje veľmi ťažko.

Medzi menej časté, ale stále sa vyskytujúce poruchy patria **dysmúzia** – porucha hudobných zručností, **dyspinxia** – porucha kreslenia a **dyspraxia**, kedy je dieťa označované za nemotorné a je znížená jeho schopnosť vykonávať bežné telesné úkony.

Pomôžte svojmu „dys“ dieťaťu

Pri podozrení na poruchu učenia zájdite čo najskôr do pedagogicko-psychologickej poradne. Poradia vám vhodné cvičenia prípadne vystavia správu do školy, na základe ktorej bude s vaším dieťaťom pracovať školský špeciálny pedagóg a posilňovať tak jeho oslabené funkcie.

Deti s „dys“ pociťujú stres z toho, že nestíhajú tempu svojim spolužiakom a nedokážu naplniť očakávania učiteľov a rodičov. Tie by mali byť reálne a prispôbolené schopnostiam dieťaťa.

Dieťaťu s dys-diagnózou pomôže aj:

- vypracovávanie úloh po menších častiach,
- budovanie sebavedomia chválením a podporovaním v činnostiach, v ktorých vynikajú,
- zdôrazňovanie kladných vlastností,
- poukazovanie na to, čo dosiahol a nie na to, čo sa mu nepodarilo.

Jednotlivým poruchám učenia sa budeme bližšie venovať v nasledujúcich číslach školského občasnika Jasienok.

Mgr. Miriam Vlžáková